

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА УКРАЇНОЗНАВСТВА, ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

» жовтня 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КУЛЬТУРА НАУКОВОЇ МОВИ

спеціальність	<u>075 «Маркетинг»</u>
освітньо-професійна програма	<u>«Маркетинг»</u>
освітній ступінь	<u>бакалавр</u>
форма навчання	<u>денна</u>
розробники	<u>Свєсєва Галина Петрівна, Ткач Оксана Володимирівна</u>

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Культура наукової мови» укладений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців вищої освіти за спеціальністю 075 «Маркетинг». Навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки (вибіркова) і спрямована на формування у студентів загальнонаукових, інструментальних та особистісних компетенцій майбутніх спеціалістів, формування гармонійної, інтелектуально-розвинутої особистості. Навчальна дисципліна дозволяє розширити знання студентів про культуру української наукової мови, мовні засоби наукового тексту, допомогти їм оволодіти важливими процедурами сучасного наукового письма, розвинути потребу в нормативному використанні засобів наукової мови для успішної презентації результатів професійної та наукової діяльності. Предметом вивчення курсу є сучасна українська літературна мова наукової сфери в її усній та писемній формах.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			III	
Всього годин за навчальним планом	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч.	30		30	
лекції	16		16	
лабораторні роботи				
практичні заняття	14		14	
Самостійна робота, у т.ч.	60		60	
підготовка до аудиторних занять				
підготовка до контрольних заходів	4		4	
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	26		26	
підготовка до письмової залікової роботи	30	1	30	
Форма підсумкового контролю			залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни полягає в розкритті закономірностей та особливостей наукового тексту та у вивченні основних науково-теоретичних і мовно-прагматичних засад оформлення наукових документів різних жанрів, забезпечивши в такий спосіб належний рівень підготовки й захисту наукових текстів протягом навчання.

Завдання дисципліни:

- опанувати основну загальнонаукову термінологію;
- засвоїти різні види наукового дискурсу;
- систематизувати спеціальну наукову термінологію;
- з'ясувати особливості формально-наукової й мовно-прагматичної організації наукового документа;
- засвоїти особливості писемного наукового мовлення;
- опрацювати своєрідність наукового усного мовлення;
- усвідомити особливості культури наукової мови;
- виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
- розвивати творче мислення студентів;
- ознайомити студентів зі стильовим різноманіттям української літературної мови, зокрема з науковим стилем;
- формувати вміння щодо написання та оформлення наукових робіт (рефератів, курсових та дипломних робіт, звітів тощо).

Пререквізити дисципліни: базові знання з курсу української мови в середній школі.

Постреквізити дисципліни: курс стане передумовою вивчення таких навчальних дисциплін, як «Українська мова за професійним спрямуванням», «Філософія», «Логістика», «Економічна теорія», «Маркетинг» та інших курсів, під час оволодіння

якими необхідними є навички публічного виступу, наукових дискусій, оформлення власних наукових розвідок; курс допоможе у вивченні термінології фаху, стане в нагоді під час написання науково-дослідних робіт студента та їх захисту тощо.

Компетентності:

Інтегральна компетентність: за основу береться опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК), згідно із Законом України «Про освіту»:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.

Заплановані результати навчання.

РН4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

РН18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

Методи навчання: інформаційно-повідомлювальний, пояснювальний, інструктивно-практичний, пояснювально-спонукальний, проблемного викладу, частково-пошуковий; аналітичний, синтетичний, порівняння, узагальнення, конкретизації і виділення головного.

Форми навчання: індивідуальні, групові, колективні, фронтальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с.р
Змістовий модуль 1. Культура наукової української мови					
Тема I. Мовні і жанрові особливості наукового стилю	9	2			7
Тема II. Засоби вираження спеціальних реалій, категорій, понять наукової мови	11	2	2		7
Тема III. Тексти різних жанрів: сутність,	12	2	2		8

структура, семантика					
Тема IV. Аналіз наукового тексту.	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 1	45	8	6		30
Змістовий модуль 2. Усне та письмове наукове мовлення					
Тема I. Композиція писемного наукового тексту.	10	2	2		7
Тема II. Мовне оформлення композиції наукового тексту.	10	2	2		7
Тема III. Електронна презентація наукового виступу	15	2	2		8
Тема IV. Поняття про публічну монологічну мову.	10	2	2		8
Разом за змістовим модулем 2	45	8	8		30
Підготовка до екзамену					
Усього годин	90	16	14		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ теми	Назва теми та її зміст	Кількість годин
2	Мовні і жанрові особливості наукового стилю. Абстрагованість наукового стилю. Підкреслена логічність наукового стилю. Точність і однозначність наукового стилю. Якість наукового стилю. Об'єктивність викладу. Жанри наукового стилю. Студентські наукові жанри.	2
2	Засоби вираження спеціальних реалій, категорій, понять. Поняття про термін. Загальнонаукові терміни. Міжгалузеві терміни. Вузькоспеціальні терміни.	2
3	Тексти різних жанрів: сутність, структура, семантика. Науковий текст як термін. Принципи укладання наукових текстів. Ознаки наукового тексту. Архітектоніка наукового тексту. Види текстів	2
4	Аналіз наукового тексту. Особливості читання наукового тексту. Сприймання, усвідомлення, розуміння наукового тексту. Інтерпретація наукового тексту та її особливості. Тезування. Конспект. Реферат. Анотація. Особливості мовного оформлення.	2
5	Композиція писемного наукового тексту. Заголовок наукового тексту. План наукового тексту. Рубрикація. План-конспект. Джерело наукової інформації. Огляд літератури.	2
6	Мовне оформлення композиції наукового тексту. Мовне оформлення частин роботи. Бібліографія. Посилання. Цитати.	2
7	Електронна презентація наукового виступу. Роль інформаційних засобів у науковому виступі.	2

	Характеристика електронної презентації. Структура електронної презентації. Принципи створення усінних електронних презентацій. Особливості сприйняття електронного тексту.	
8	Поняття про публічну монологічну мову. Ораторська мова. Тематика публічних промов. Форми реалізації публічного мовлення. Підготовка публічної промови. З історії публічної мови.	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1	Словники: термінологічні та тлумачні. Робота зі словниками.	2
2	Архітектоніка наукового тексту. Види текстів. Робота з науковими текстами.	2
3	Тезування. Конспект. Реферат. Анотація. Особливості мовного оформлення. Укладання конспекту.	2
4	Бібліографія. Посилання. Цитати. Укладання бібліографії.	2
5	Принципи створення успішних електронних презентацій.	2
6	Етапи підготовки і виголошення промови. Вибір теми. Збір інформації. Структурування матеріалу. Написання промови. Фактори зовнішності оратора. Контакт із слухачем. Структура промови.	2
7	Етика спілкування. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці. Участь в науковій студентській конференції як засіб вияву культури наукової мови.	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

(ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ)

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	Підготовка до аудиторних занять	30
	Підготовка до контрольних заходів	14
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	16
1	Тенденції розвитку української наукової мови на сучасному етапі	2
2	Засоби забезпечення статусу престижності української наукової мови. Історичний досвід	2
3	Текст як форма реалізації мовно-навчальної діяльності	2
4	Труднощі української словозміни та словопоеднання у науковому мовленні	2
5	Невербальні засоби спілкування	4
6	Сучасні технології академічного письма	4
	Всього	60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Усний контроль, поточне тестування, письмовий контроль.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які подають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних та письмових (практичних) робіт заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої можна використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять – обов'язковий компонент оцінювання, за яке нараховують бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може проходити за індивідуальним графіком за погодженням із керівництвом деканату.

ОЦІНЮВАННЯ

Види робіт:

Види робіт та їх оцінювання	бали
Усне опитування під час занять (за технологією «Квиток на вихід»)	Накопичувально по одному балу за кожну відповідь: max 15 балів
Кожна практична робота	1 – 5 балів загальна сума 35 балів
Залікова індивідуальна письмова робота з презентацією	1 – 10 балів (достатньо); 11 – 20 балів (задовільно); 21 – 30 балів (добре); 31 – 40 балів (дуже добре); 41 – 50 балів (відмінно)
Разом	100 балів

Порядок зарахування пропущених занять: студент конспектує пропущену лекцію, практичну роботу та захищає її в години консультацій викладача.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Колоїз Ж. В. Українська наукова мова : [практикум] / Ж. В. Колоїз. – Кривий Ріг : КДПУ, 2017. – 135 с.
2. Комова М. Українська документознавча термінологія: шляхи творення та функцій її особливості: монографія. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011.
3. Костик Л.Б. та ін. Культура наукової мови: Курс лекцій / Л.Б.Костик, М.В. Філіпчук, Г.В. Мороз.- Чернівці: Зелена Буковина, 2011
4. Левченко О. Науковий стиль: культура мовлення: навч. посібник / О.Левченко.-Львів:Видавництво Львівської політехніки, 2012.
5. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навч. посіб.з алгоритмічними приписами.– К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 312 с.

6. Селігей П.О. Світло і тіні наукового стилю: монографія / П.О.Селігей. – К.: Видав. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. – 628 с.
7. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посіб. / О. М. Семенов. – К.: Видав.-ничий центр "Академія", 2010. – 216 с.
8. Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація: Навч.-метод. Посіб. – К.: НАДУ, 2008. – 184 с.

Інтернет-ресурси

9. Тренажер з правопису української мови // Режим доступу <https://webpen.com.ua/>
10. Україномовний сайт про сучасну українську мову. Режим доступу: <http://www.geocities.com/ukrexlibris/>
11. Сайт Українського мовно-інформаційного фонду: / Режим доступу <http://www.ulif.org.ua>
12. Культура мови: / Режим доступу <http://www.kulturamowy.wikidot.com>

Словники:

13. Словник іношомовних слів. – Режим доступу: <http://www.pcdigest.net/ures/book/sis.html>
14. Словники України «on-line». – Режим доступу: http://www.ulif.org.ua/ulp/dict_all/

Розробники _____ (Г. П. Євсєєва)
(підпис)

_____ (О. В. Ткач)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (М. О. Прилепова)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
українознавства, документознавства та
інформаційної діяльності
Протокол від «1» жовтня 2019 року № 4